

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради Університету
від 30.05.2024 року, протокол № 8,
введене в дію наказом від 30.05.2024 року №461

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію фізичного виховання і масового спорту
в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка**

Київ – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію фізичного виховання та масового спорту в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (далі - Положення) є внутрішнім документом Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (далі - Університет), який визначає мету, основні завдання, принципи та механізми організації занять з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, діяльності спортивних секцій для здобувачів вищої освіти, а також організації та проведення заходів фізкультурно-оздоровчого та спортивного спрямування.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Постанови КМ України «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України», «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року», «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року», Указу Президента України «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні», наказу МОН «Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року» та є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Університету.

1.3. Основні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

– **здоров'язбережувальна компетентність** – характеризує рівень знань, умінь та навичок щодо здоров'язбереження, аналіз результатів цієї діяльності, ведення та оцінку власного здорового способу життя.

– **масовий спорт** – система організації та проведення спортивних заходів (змагань, розваг, ігор тощо) з масових видів рухової активності, засіб фізичного виховання;

– **рухова активність** – складається із суми рухів, які людина виконує у процесі життєдіяльності. Розрізняють звичну і спеціально організовану рухову активність. До звичної рухової активності, згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, відносять види рухів, спрямовані на задоволення природних потреб людини (сон, особисту гігієну, прийом їжі, зусилля, витрачені на її приготування, придбання продуктів), а також навчальну та виробничу діяльність. Спеціально організована м'язова діяльність (фізкультурна активність) включає різні форми занять фізичними вправами, активні пересування до закладу навчання та додому.

– **спортивна команда** – група спортсменів з числа здобувачів, які об'єднані для спільних виступів або тренувань у певному виді спорту.

– **спортивна секція** – форма організації спортивної роботи в Університеті, яка забезпечує оволодіння системою практичних умінь і навичок, розвиток рухових якостей, вдосконалення техніко-тактичної майстерності здобувачів у певному виді спорту.

– **спортивно-масові заходи** – організовані зібрання, які включають різноманітні форми фізичної активності та змагань, що залучають велику

кількість учасників та глядачів. Мета спортивно-масових заходів полягає у популяризації здорового способу життя, підвищенні фізичної активності здобувачів освіти та працівників Університету.

– **тренування** – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;

– **фізична підготовка** – спеціалізований процес фізичного виховання, спрямований на формування рухових навичок, розвиток фізичних здібностей (якостей) відповідно до вирішення конкретних завдань, необхідних для забезпечення гармонійного фізичного розвитку (загальної фізичної підготовки), чи при заняттях спортом (спеціальної фізичної підготовки), чи при освоєнні професійної діяльності (професійно-прикладної фізичної підготовки).

– **фізичне виховання** – складова освіти і виховання, педагогічний, навчально-виховний процес, предмет (навчальна дисципліна), спрямований на оволодіння знаннями, уміннями й навичками щодо управління фізичним розвитком людини різними видами рухової активності, з метою навчання і виховання особистості в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточення;

– **фізичний розвиток** – складова життєдіяльності людини, зміна природних властивостей її організму впродовж життя, що виявляється у вигляді показників функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності, темпів старіння організму, термінів тривалості життя;

1.4. Метою фізичного виховання і масового спорту в Університеті є: використання різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; формування у здобувачів освіти здоров'язберезувальної компетентності як основи їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності, застосування набутих здатностей впродовж життя в особистій, навчальній та професійній діяльності; забезпечення у здобувачів освіти належного рівня рухової активності, розвитку функціональних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей та працездатності; підготовка та участі здобувачів освіти в студентських змаганнях міського, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

1.5. Заняття з фізичного виховання і масового спорту в Університеті мають забезпечити формування у здобувачів освіти потреби в дотриманні здорового способу життя, удосконалення фізичного розвитку та формування готовності до ефективної професійної діяльності, профілактики різних захворювань, підвищення стресостійкості та зниження ризиків асоціальної поведінки.

1.6. Загальне керівництво організацією навчально-виховного процесу з фізичного виховання і масового спорту здійснює ректор Університету, який забезпечує прийняття управлінських рішень щодо створення необхідних умов для реалізації завдань фізичного виховання та масового спорту в Університеті.

1.7. Безпосередню організацію навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту у ході освітнього процесу і в позанавчальний час в Університеті здійснює Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

2.1. Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» відноситься до дисциплін формування загальних компетентностей, яка входить до освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей, з яких здійснюється навчання в Університеті (окрім освітніх програм за спеціальностями 017 Фізична культура і спорт та 024 Хореографія).

2.2. Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» як правило має обсяг 3-4 кредити ЄКТС, викладається на першому курсі, з кількістю контактних годин не менше 70 на рік, підсумкова форма контролю – залік.

2.3. Мета, завдання, зміст, результати навчання, критерії оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти визначаються у робочій програмі навчальної дисципліни «Фізичне виховання», яка розробляється кафедрами Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту.

2.4. Організація освітнього процесу з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» здійснюється відповідно до робочої програми з навчальної дисципліни, затвердженої в установленому порядку.

2.5. Зміст навчальної дисципліни «Фізичне виховання» враховує специфіку спеціальності, за якою навчаються здобувачі вищої освіти, що відображається у модулі «Професійно-прикладна фізична підготовка». Навчальна дисципліна обов'язково включає блок «Тактична домедична допомога».

2.6. Навчальний процес з дисципліни «Фізичне виховання» в Університеті здійснюється в таких формах: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи.

2.7. Основними видами організації освітнього процесу з дисципліни «Фізичне виховання» є: лекція (теоретичне заняття); практичне, семінарське, консультація, самостійна робота.

2.8. Організація лекційних занять здійснюється, як правило, в аудиторіях Університету. Тематика лекційного матеріалу визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

2.9. Практичні заняття проводяться в спортивних залах, на спортивних майданчиках, стадіонах тощо. Перелік тем практичних занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни та має передбачати: теоретичну (методичну, організаційну) підготовку, загальну фізичну підготовку, спеціальну фізичну підготовку, технічну підготовку тощо.

2.10. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю показників фізичного стану здобувачів, їх знань, умінь і навичок з фізичного виховання, постановку викладачем та обговоренням за участю здобувачів проблемних питань, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

2.11. Семінарські заняття передбачені для здобувачів освіти заочної форми навчання. На семінарських заняттях викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або

за допомогою технологій дистанційного навчання. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

2.12. Консультація – вид занять, що проводиться з метою отримання здобувачами вищої освіти роз'яснення з окремих теоретичних чи практичних питань, для пояснення певних теоретичних положень або аспектів та їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або для групи здобувачів вищої освіти. Можливе проведення консультацій у дистанційному форматі (зокрема, в онлайн режимі, використовуючи електронне середовище Університету).

2.13. Самостійна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу, що передбачає виконання здобувачем вищої освіти запланованих завдань та сприяє послідовному виробленню навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

2.14. Впродовж перших 10 днів від початку навчального року для відвідування занять з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» всі здобувачі вищої освіти мають надати медичні довідки за формою № 086-1/0 (або довідки за довільною формою від сімейного лікаря) з обов'язковим визначенням діагнозу та медичної групи здоров'я (основна, спеціальна, підготовча) для занять фізичним вихованням (далі – медична довідка).

2.15. На підставі медичної довідки здобувачі розподіляються до основної, спеціальної чи підготовчої групи здоров'я.

2.16. Заняття для студентів із послабленим станом здоров'я (спеціальна та підготовча групи) проводяться відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фізичне виховання» із урахуванням характеру, ступеня відхилення у стані здоров'я з наданням індивідуальних завдань та дозування навантажень.

2.17. Здобувачі з особливими освітніми потребами (діти (особи) з інвалідністю тощо), яких за станом здоров'я (підтверджується медичною довідкою) звільнено від практичних занять з навчальної дисципліни «Фізичне виховання», працюють за індивідуальною програмою узгодженою з викладачем на початку навчального семестру.

2.18. Практичні заняття проводяться як правило у підгрупах (12-15 осіб).

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СПОРТИВНИХ СЕКЦІЙ ТА МАСОВОГО СПОРТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Секційні заняття в Університеті проводяться в спортивних секціях, які працюють за фіксованим розкладом у позанавчальний час.

3.2. Метою роботи спортивних секцій в Університеті є забезпечення потреб здобувачів вищої освіти у підтриманні належного рівня рухової активності, розвитку фізичних здібностей, підвищення спортивної майстерності з обраних видів спорту.

3.3. Організація роботи спортивних секцій для здобувачів вищої освіти відбувається на базі спортивного комплексу Університету.

3.4. Створення спортивних секцій та призначення керівників спортивних секцій в Університеті відбувається відповідно до наказу ректора Університету за поданням декана Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту.

3.5. До спортивної секції зараховуються здобувачі, які виявили бажання вдосконалювати свою спортивну майстерність у певному виді спорту, не мають протипоказань щодо відвідування секції (на підставі поданої медичної довідки) та подали заяву на ім'я завідувача кафедри спорту та фітнесу (Додаток 1).

3.6. Розклад занять в межах спортивних секцій Університету планується із розрахунку як правило 4-6 годин на тиждень.

3.7. Здобувачам, що систематично займаються у спортивних секціях (з навантаженням не менше 2 годин на тиждень), можуть бути частково або повністю перезараховані результати навчання за навчальною дисципліною «Фізичне виховання».

3.8. Функції керівника секції:

- забезпечення навчально-тренувального процесу відповідно до затвердженого графіку;

- забезпечення участі та супровід спортсменів з числа здобувачів освіти у змаганнях;

- несуть відповідальність за збереження життя та здоров'я здобувачів освіти під час проведення тренувань в межах роботи секції;

- несуть матеріальну відповідальність за інвентар та обладнання, закріплене за спортивною секцією;

- ведуть обліково-звітну документацію щодо діяльності спортивної секції.

3.9. Керівник спортивної секції розробляє програму роботи спортивної секції, яка погоджується на засіданні кафедри спорту та фітнесу та затверджується деканом Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту.

3.10. Керівнику спортивної секції Університету може встановлюватися надбавка за складність та напруженість роботи, поза межами рейтингу «Лідер року» у розмірі 50% та/або доплата за збільшений обсяг виконуваної роботи.

3.11. На базі спортивних секцій може створюватися спортивна команда, яка представляє Університет на міських, всеукраїнських та міжнародних змаганнях. При створенні команди визначається її матеріально-технічне, фінансове та організаційне забезпечення.

3.12. Участь здобувачів освіти у спортивно-масових заходах та змаганнях відбувається на підставі календарного плану спортивних заходів, положень про змагання, подання декана факультету, наказу ректора Університету тощо.

3.13. Контроль за роботою секцій, здійснює Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВИХ ЗАХОДІВ В УНІВЕРСИТЕТІ

4.1. Організація спортивно-масових заходів в Університеті може здійснюватися факультетами (фаховим коледжем), кафедрами (цикловими комісіями), спортивним комплексом Університету, радою студентського

самоврядування, профспілкою Університету тощо. Для кожного спортивно-масового заходу розробляється відповідне положення (для змагань – регламент).

4.2. Планування спортивно-масових заходів відбувається відповідно до планів роботи структурних підрозділів Університету, річного Плану роботи Університету, плану соціально-гуманітарних заходів Університету, плану роботи Ради студентського самоврядування Університету.

4.3. Спортивно-масові заходи Університету проводяться відповідно до розпоряджень деканів (директора фахового коледжу), директора спортивного комплексу або наказу ректора Університету. Для проведення кожного спортивно-масового заходу призначається відповідальна особа.

5. МОТИВАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА МАСОВОГО СПОРТУ

5.1. Залучення здобувачів до активної участі у роботі спортивних секцій та участі у спортивних заходах здійснюється шляхом:

- створення умов для вибору здобувачами виду рухової активності для навчання та участі в спортивних заходах за інтересами;
- врахування спортивних результатів під час побудови рейтингу успішності здобувачів Університету відповідно до «Переліку показників та балів у рейтингу успішності студентів за участь у науковій, науково-технічній, творчій, спортивній діяльності, громадському житті»;
- підтримка участі здобувачів вищої освіти у спортивних змаганнях різного рівня з боку ради студентського самоврядування Університету;
- висвітлення спортивних досягнень здобувачів вищої освіти на інформаційних ресурсах Університету.

5.2. Залучення науково-педагогічних працівників до активної участі у роботі спортивних секцій та участі у спортивних заходах здійснюється шляхом:

- висвітлення спортивних досягнень науково-педагогічних працівників на інформаційних ресурсах Університету;
- встановлення балів у межах рейтингу «Лідер року» за підготовку переможців спортивних змагань з числа здобувачів вищої освіти;
- заохочення учасників спортивно-масових заходів Університету відзнаками, грамотами та дипломами різного гатунку;
- матеріальне заохочення у вигляді премії, встановлення надбавки до заробітної плати тощо (для керівників спортивних секцій).

5.3. Здобувачі освіти які мають спортивну кваліфікацію та поєднують навчання в Університеті зі спортивною кар'єрою мають право на оформлення індивідуального графіку навчання.

6. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

6.1. Визнання результатів навчання з дисципліни «Фізичне виховання» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, здобутих у

неформальній, інформальній освіті відбувається відповідно до Порядку перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка.

6.2. Здобувач вищої освіти має право на перезарахування освітнього компонента «Фізичне виховання» в повному обсязі з максимальною рейтинговою оцінкою, за умови подання принаймні одного з таких документів:

- посвідчення майстра спорту України;
- посвідчення майстра спорту України міжнародного класу;
- посвідчення заслуженого майстра спорту України;
- копію наказу Міністерства молоді та спорту України та додаток до наказу про затвердження складу національних збірних команд України з літніх олімпійських видів спорту/зимових олімпійських видів спорту/неолімпійських видів спорту на відповідний календарний рік.

– лист клопотання від національної федерації з виду спорту із зазначенням актуального графіку навчально-тренувального процесу на відповідний календарний рік.

6.3. Часткове або повне перезарахування освітнього компонента «Фізичне виховання» можливе для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти які:

- є членами збірних команд Університету з видів спорту;
- займаються в спортивних секціях (з урахуванням п.3.7 цього Положення);
- мають спортивний розряд та продовжують вдосконалювати свою професійну майстерність.

6.4. Визнання відповідних результатів навчання відбувається згідно з процедурою, яка описана в розділі 3 Порядку перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка.

Додаток 1

Завідувачу кафедри
спорту та фітнесу

_____

студента ___ курсу
групи _____

ПІБ

тел. _____

ЗАЯВА

Прошу зарахувати мене до спортивної секції Університету з _____.

З правилами техніки безпеки під час занять у спортивній секції з _____ ознайомлений (на).

Дата

Підпис